

**UCHWAŁA NR XVI/123/2019
RADY GMINY WIERZCHLAS
z dnia 27 grudnia 2019 r.**

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994, zm. z 2018 r.: poz. 1000, 1349 i 1432) i art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) oraz art. 10 ust. 2-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, zm. z 2018 r.: poz. 1490 i 1669) **Rada Gminy Wierzchlas**

uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wierzchlas.

§ 3. Sprawozdanie z realizacji uchwały składa Przewodniczący Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do końca I kwartału 2020 roku.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku.

§ 5. Uchwała podlega ogłoszeniu na terenie Gminy Wierzchlas w sposób zwyczajowo przyjęty.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jacek Młynarczyk

Załącznik do Uchwały Nr XVI/123/2019
Rady Gminy Wierzchlas
z dnia 27 grudnia 2019 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WIERZCHLAS NA 2020 ROK

Rozdział 1 Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wierzchlas na rok 2020 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności zaś:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu,
- działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczenie dostępności alkoholu,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii zgodnie z przepisami ustawy należą:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,

- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Sposoby realizacji tych zadań określone w programie dostosowane są do możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Program adresowany jest do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z problemem alkoholowym i narkomanią, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem ich wystąpienia.

Rozdział 2

Analiza i diagnoza problemu uzależnień w Gminie Wierzchlas

Gminy, z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swoich społeczności, a także o dostępnych zasobach, mogą przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności. Konkretnie działania profilaktyczne wymagają wiedzy o rozmiarach i charakterze zjawiska. Problemy związane z alkoholem to:

- **duża dostępność fizyczna i ekonomiczna alkoholu:**

W dniu 21 czerwca 2018 r. Rada Gminy Wierzchlas podjęła uchwałę w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów na terenie Gminy Wierzchlas. W uchwale tej dokonano rozbicia na poszczególne rodzaje napojów alkoholowych. W sumie maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży określono na 90 zezwoleń. Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży określono na 30 zezwoleń. W uchwale tej wskazano również, że „punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy muszą być usytuowane w odległości co najmniej 100 metrów od obiektów chronionych.

2. Za obiekty chronione uznaje się:

- a) szkoły wszystkich typów oraz inne placówki oświatowo-wychowawcze,
- b) obiekty sakralne,
- c) zakłady opieki zdrowotnej.

3. Pomiaru odległości dokonuje się najkrótszą drogą wzdłuż osi ciągów komunikacyjnych dla ruchu pieszych od głównych drzwi wejściowych do obiektów, o których mowa w pkt 2 do głównych drzwi wejściowych miejsc sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

4. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży mogą być wydawane bez względu na usytuowanie tych punktów od miejsc wymienionych w pkt 2.”

Na terenie Gminy Wierzchlas znajdują się 22 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

- do spożycia poza miejscem sprzedaży (według zawartości alkoholu):
 - do 4,5 % - 21,
 - od 4,5 % do 18 % - 20,
 - powyżej 18 % - 19;
- do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
 - do 4,5 % - 4,
 - od 4,5 % do 18 % - 2,
 - powyżej 18 % - 3.
- **szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu oraz zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy domowej:**

Informacji o rozmiarach tego problemu dostarczają dane uzyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchlesie, Zespołu Interdyscyplinarnego w Wierzchlesie, Komisariatu Policji w Wieluniu oraz Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzchlesie.

Z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchlesie uzyskano następujące dane:

	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Liczba rodzin objętych pomocą – ogółem	102	100	115
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	27	27	27

Rodzinom tym udzielono pomocy w postaci świadczeń rzeczowych, świadczeń pieniężnych oraz świadczenia porad.

Z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wierzchlesie uzyskano następujące dane:

	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Liczba ofiar przemocy wg Niebieskiej Karty	13	14	17

Komisariat Policji w Wieluniu poinformował o następujących zdarzeniach:

Interwencje związane z nadużywaniem alkoholu	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	14	26	19
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu	12	4	6
Zakłócanie porządku publicznego	1	3	1
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	0	1	0

Działalność Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzchlesie:

	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Liczba wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe	6	5	11
Liczba zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	3	3	2
Liczba wniosków do sądu o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe	0	0	0

Ponadto Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzchlesie przeprowadzała rozmowy motywujące z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin.

	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących z osobami uzależnionymi	11	10	9

- **używanie substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Wierzchlas**

W 2018 r. przeprowadzono badanie rozmiaru problemów społecznych na terenie Gminy Wierzchlas. Badano między innymi zagadnienia związane z alkoholizmem i substancjami psychoaktywnymi. Aby zapewnić reprezentatywność badanej populacji zbadano relatywnie dużą liczbę osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży zamieszkujących i uczęszczających do Szkół Podstawowych na terenie Gminy Wierzchlas.

Badania przeprowadzone na grupie reprezentatywnej 100 dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Wierzchlas (80 kobiet, 20 mężczyzn) wykazały, że:

- najwięcej ankietowanych (82 %) spożywa napoje alkoholowe okazjonalnie (średnio kilka razy w roku), 2 % ankietowanych pije każdego dnia, 2 % deklaruje, że spożywa napoje alkoholowe raz w tygodniu, 1 % badanych ma styczność z alkoholem raz na dwa tygodnie, 2 % badanych raz w miesiącu, pozostałe 12% ankietowanych deklaruje abstynencję,
- uwzględniając płeć respondentów, zarówno kobiety (86,25%), jak i mężczyźni (60%) najczęściej odpowiadali, że piją alkohol okazjonalnie,
- najwięcej badanych (52%) wskazało, że ich pierwszy kontakt z alkoholem miał miejsce w wieku 16-18 lat,
- odnośnie rodzaju spożywanego alkoholu, najwięcej osób wskazało piwo (33%), następnie wino (31%),
- 60% ankietowanych zadeklarowało, że zna osoby, które nadużywają alkohol,
- 96% zadeklarowało, że zna konsekwencje zdrowotne picia alkoholu,
- 83% ankietowanych stwierdziło, że nie należy podnosić wartości dolnej granicy wieku dostępności alkoholu,
- 93 % ankietowanych zadeklarowało, że nie zna osób zażywających narkotyki,
- 89 % ankietowanych uważa, że dopalacze są tak samo szkodliwe jak narkotyki,
- 44% ankietowanych przyznało się do palenia papierosów (w tym 38,64 % nałogowo).

Badania przeprowadzone wśród 103 uczniów klas V i VI szkół podstawowych wykazały, że:

- 93,20 % ankietowanych zadeklarowało, że nigdy nie paliło papierosów,
- 89,32 % ankietowanych twierdzi, że nie piła jeszcze alkoholu,
- 95,15 % badanych nie zna w swoim środowisku osób biorących narkotyki,
- najwięcej uczniów (55,34%) spędza ok. 1-3 godz. dziennie przed komputerem,
- 18% badanych było ofiarą cyberprzemocy (wykonano film lub zdjęcie bez ich zgody),

Badania przeprowadzone wśród 124 uczniów klas VII-VIII i klas gimnazjalnych wykazały, że:

- 24,19 % ankietowanych zadeklarowało, że pali papierosy,
- spośród badanych deklarujących palenie papierosów próbę pojedynczego zapalenia papierosa ma za sobą 30 % uczniów, 3-5 razy zapaliło 10% ankietowanych, od 6 do 9 razy – 16,67%, 19 razy – 13,33%, 20 a 39 razy – 3,33 %, pozostałe 26,67% paliło 40 razy lub więcej.

- 33,33 % uczniów odpowiedziało, że pierwszy raz zapaliło na wakacjach, 53,33 % podaje „inne miejsce”,
- 59,68 % ankietowanych zadeklarowało, że nie piło jeszcze alkoholu,
- wśród młodzieży mającej za sobą inicjację alkoholową, najczęściej osób (10,48 %) wskazało wiek 15 lat jako jej początek,
- wśród osób mających inicjację alkoholową za sobą, 44% ankietowanych odpowiedziało, że pierwsza próba spożycia alkoholu miała miejsce na wakacjach,
- w przypadku częstotliwości spożywania alkoholu najczęściej uczniów (48%) deklaruje, że spożywało alkohol kilka razy w roku, 32 % deklaruje, że spożywało alkohol tylko raz,
- jako powód sięgnięcia po raz pierwszy po alkohol ankietowani zadeklarowali, iż tym powodem jest towarzystwo (66%),
- 91,94 % uczniów zadeklarowało, że nie miało jeszcze styczności z narkotykami,
- 98,39% uczniów odpowiedziało, że nie zażywało dopalaczy,
- najczęściej uczniów (51,61%) deklaruje, że spędza przed komputerem od 1 do 3 godzin dziennie,
- 22,58% ankietowanych deklaruje, że było ofiarą cyberprzemocy.
- ponad 47 % badanych nie zna organizacji ani serwisów internetowych, które udzielają pomocy w przypadku zetknięcia się z problemem cyberprzemocy.

Rozdział 3

Cele

Celem Programu w 2020 roku jest:

1. Rozpoznawanie problemów na terenie Gminy oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu.
2. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów, w tym poszerzenie oferty realizowanych programów, poszerzenie wiedzy społeczności lokalnej na temat problematyki używania alkoholu przez dzieci i młodzież, poszerzenie umiejętności rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci, poszerzenie wiedzy osób zajmujących się działaniami profilaktycznymi na temat szkodliwości alkoholu, narkotyków oraz obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.
3. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują poprzez stwarzanie warunków do prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i dotkniętych przemocą domową oraz wyrównywanie ich szans, a także zwiększenie kompetencji osób pomagającym dzieciom i pracującym z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnień.
4. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami poprzez zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób współuzależnionych.

5. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Rozdział 4

Zadania

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin:

- 1) przyjmowanie wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe oraz zgłoszeń o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu;
- 2) podejmowanie działań w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków w celu zmotywowania ich do podjęcia leczenia poprzez indywidualne i grupowe spotkania z terapeutami;
- 3) kierowanie osób uzależnionych na badanie przez biegłego w celu wydania opinii o uzależnieniu, w tym opłacenie kosztów powołania biegłego;
- 4) kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawach dotyczących zastosowania obowiązku przymusowego poddania się leczeniu odwykowemu;
- 5) współpraca z Powiatową Policją w Wieluniu, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wierzchlesie, Zespołem Interdyscyplinarnym w Wierzchlesie, Dyrektorami Szkół Podstawowych w Wierzchlesie, rodzinnym konsultantem ds. uzależnień, Samodzielnym Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej ProVitaMed w Wieluniu w celu pomocy rodzinom, w których występuje problem uzależnień i przemocy;
- 6) rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o możliwości uzyskania pomocy.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problem alkoholowy i problem narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- 1) współdziałanie z Policją, GOPS-em, Szkołami w zakresie realizacji „Niebieskiej Karty”;
- 2) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych z zakresu pracy z dziećmi z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;
- 3) edukacja publiczna poprzez udostępnianie ulotek, broszur, poradników, wywieszanie informacji na tablicach ogłoszeń o instytucjach świadczących określoną pomoc osobom z uzależnieniem;
- 4) wspieranie i koordynowanie prac interdyscyplinarnych zespołów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) współpraca z pracownikami socjalnymi w zakresie pomocy rodzinom z problemem uzależnień a w szczególności w zakresie monitorowania sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,

w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczy i socjoterapeutycznych:

- 1) organizowanie i prowadzenie na teren szkół i innych placówek programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w tym zakup materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć;
- 2) organizowanie w szkołach spotkań i pogadank informacyjno-edukacyjnych i psychologiczno-pedagogicznych w zależności od potrzeb zgłaszanych przez Dyrektorów szkół;
- 3) organizacja i finansowanie zakupu spektakli teatralnych z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży;
- 4) organizowanie w szkołach konkursów o tematyce antyalkoholowej i antynarkotykowej o zasięgu lokalnym mającym na celu wyrobienie postaw i zasad etyczno-moralnych,
- 5) tworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu poprzez systematyczne rozwijanie działalności kulturalnej, sportowej i turystycznej;
- 6) przeprowadzenie Gminny Biegów Trzeźwości dla dzieci i młodzieży ze Szkół Podstawowych z terenu Gminy Wierzchlas;
- 7) udzielanie psychospołecznej i prawnej pomocy dla dzieci i młodzieży oraz rodzin, w których występuje problem alkoholizmu, narkomanii oraz przemocy domowej;
- 8) realizacja projektów profilaktycznych dotyczących zagadnienia przemocy rówieśniczej, a także nowych form przemocy za pośrednictwem urządzeń elektronicznych;
- 9) ułatwienie dostępności informacji na temat instytucji zajmujących się pomocą osobom dotkniętym problemem cyberprzemocy;
- 10) dofinansowanie do zdrowotnych badań profilaktycznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii:

- 1) wspieranie stowarzyszeń, które realizują zgodnie ze swoim statutem szczegółowe zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii;
- 2) wspieranie organizacji imprez integracyjno-kulturalnych oraz rekreacyjno-sportowych, których celem jest propagowanie idei trzeźwości i zdrowego stylu życia;
- 3) zakup pomocy naukowych, plansz profilaktycznych, materiałów edukacyjno-informacyjnych o tematyce profilaktycznej dla szkół, ośrodków zdrowia oraz instytucji zajmujących się profilaktyką uzależnień.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- 1) zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim;
- 2) prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ustawy przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy;

3) opiniowanie przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z uchwałami Rady Gminy Wierzchlas;

4) informowanie Wójta Gminy o zaistnieniu przesłanek uzasadniających cofnięcie uprawnionemu podmiotowi zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

6. W razie potrzeby wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

7. W razie potrzeby pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnych tych osób w wykorzystaniu pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Rozdział 5

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Członkowie Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach Komisji wynikających z realizacji Gminnego Programu otrzymują zryczałtowane diety w wysokości czterech diet pracowniczych.

Rozdział 6

Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 przeznacza się środki w wysokości 110.000 zł.

W projekcie budżetu Gminy Wierzchlas na 2020 r. zostały zabezpieczone środki w wysokości 4.000 zł z przeznaczeniem na zwalczanie narkomanii.

Środki stanowią dochód gminy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jacek Młynarczyk

**UCHWAŁA NR XVI/123/2019
RADY GMINY WIERZCHLAS
z dnia 27 grudnia 2019 r.**

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994, zm. z 2018 r.: poz. 1000, 1349 i 1432) i art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) oraz art. 10 ust. 2-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, zm. z 2018 r.: poz. 1490 i 1669) **Rada Gminy Wierzchlas**

uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wierzchlas.

§ 3. Sprawozdanie z realizacji uchwały składa Przewodniczący Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do końca I kwartału 2020 roku.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku.

§ 5. Uchwała podlega ogłoszeniu na terenie Gminy Wierzchlas w sposób zwyczajowo przyjęty.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jacek Młynarczyk

Załącznik do Uchwały Nr XVI/123/2019
Rady Gminy Wierzchlas
z dnia 27 grudnia 2019 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WIERZCHLAS NA 2020 ROK

Rozdział 1 Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wierzchlas na rok 2020 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności zaś:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu,
- działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczenie dostępności alkoholu,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii zgodnie z przepisami ustawy należą:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,

- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Sposoby realizacji tych zadań określone w programie dostosowane są do możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Program adresowany jest do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z problemem alkoholowym i narkomanią, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem ich wystąpienia.

Rozdział 2

Analiza i diagnoza problemu uzależnień w Gminie Wierzchlas

Gminy, z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swoich społeczności, a także o dostępnych zasobach, mogą przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności. Konkretnie działania profilaktyczne wymagają wiedzy o rozmiarach i charakterze zjawiska. Problemy związane z alkoholem to:

- **duża dostępność fizyczna i ekonomiczna alkoholu:**

W dniu 21 czerwca 2018 r. Rada Gminy Wierzchlas podjęła uchwałę w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów na terenie Gminy Wierzchlas. W uchwale tej dokonano rozbicia na poszczególne rodzaje napojów alkoholowych. W sumie maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży określono na 90 zezwoleń. Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży określono na 30 zezwoleń. W uchwale tej wskazano również, że „punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy muszą być usytuowane w odległości co najmniej 100 metrów od obiektów chronionych.

2. Za obiekty chronione uznaje się:

- a) szkoły wszystkich typów oraz inne placówki oświatowo-wychowawcze,
- b) obiekty sakralne,
- c) zakłady opieki zdrowotnej.

3. Pomiaru odległości dokonuje się najkrótszą drogą wzdłuż osi ciągów komunikacyjnych dla ruchu pieszych od głównych drzwi wejściowych do obiektów, o których mowa w pkt 2 do głównych drzwi wejściowych miejsc sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

4. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży mogą być wydawane bez względu na usytuowanie tych punktów od miejsc wymienionych w pkt 2.”

Na terenie Gminy Wierzchlas znajdują się 22 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

- do spożycia poza miejscem sprzedaży (według zawartości alkoholu):
 - do 4,5 % - 21,
 - od 4,5 % do 18 % - 20,
 - powyżej 18 % - 19;
- do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
 - do 4,5 % - 4,
 - od 4,5 % do 18 % - 2,
 - powyżej 18 % - 3.

- **szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu oraz zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy domowej:**

Informacji o rozmiarach tego problemu dostarczają dane uzyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchlesie, Zespołu Interdyscyplinarnego w Wierzchlesie, Komisariatu Policji w Wieluniu oraz Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzchlesie.

Z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzchlesie uzyskano następujące dane:

	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Liczba rodzin objętych pomocą – ogółem	102	100	115
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	27	27	27

Rodzinom tym udzielono pomocy w postaci świadczeń rzeczowych, świadczeń pieniężnych oraz świadczenia porad.

Z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wierzchlesie uzyskano następujące dane:

	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Liczba ofiar przemocy wg Niebieskiej Karty	13	14	17

Komisariat Policji w Wieluniu poinformował o następujących zdarzeniach:

Interwencje związane z nadużywaniem alkoholu	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	14	26	19
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu	12	4	6
Zakłócanie porządku publicznego	1	3	1
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	0	1	0

Działalność Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzchlesie:

	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Liczba wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe	6	5	11
Liczba zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	3	3	2
Liczba wniosków do sądu o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe	0	0	0

Ponadto Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wierzchlesie przeprowadzała rozmowy motywujące z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin.

	2018 r.	2017 r.	2016 r.
Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących z osobami uzależnionymi	11	10	9

- **używanie substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Wierzchlas**

W 2018 r. przeprowadzono badanie rozmiaru problemów społecznych na terenie Gminy Wierzchlas. Badano między innymi zagadnienia związane z alkoholizmem i substancjami psychoaktywnym. Aby zapewnić reprezentatywność badanej populacji zbadano relatywnie dużą liczbę osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży zamieszkujących i uczęszczających do Szkół Podstawowych na terenie Gminy Wierzchlas.

Badania przeprowadzone na grupie reprezentatywnej 100 dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Wierzchlas (80 kobiet, 20 mężczyzn) wykazały, że:

- najczęściej ankietowanych (82 %) spożywa napoje alkoholowe okazjonalnie (średnio kilka razy w roku), 2 % ankietowanych pije każdego dnia, 2 % deklaruje, że spożywa napoje alkoholowe raz w tygodniu, 1 % badanych ma styczność z alkoholem raz na dwa tygodnie, 2 % badanych raz w miesiącu, pozostałe 12% ankietowanych deklaruje abstynencję,
- uwzględniając płeć respondentów, zarówno kobiety (86,25%), jak i mężczyźni (60%) najczęściej odpowiadali, że piją alkohol okazjonalnie,
- najczęściej badanych (52%) wskazało, że ich pierwszy kontakt z alkoholem miał miejsce w wieku 16-18 lat,
- odnośnie rodzaju spożywanego alkoholu, najczęściej osób wskazało piwo (33%), następnie wino (31%),
- 60% ankietowanych zadeklarowało, że zna osoby, które nadużywają alkohol,
- 96% zadeklarowało, że zna konsekwencje zdrowotne picia alkoholu,
- 83% ankietowanych stwierdziło, że nie należy podnosić wartości dolnej granicy wieku dostępności alkoholu,
- 93 % ankietowanych zadeklarowało, że nie zna osób zażywających narkotyki,
- 89 % ankietowanych uważa, że dopalacze są tak samo szkodliwe jak narkotyki,
- 44% ankietowanych przyznało się do palenia papierosów (w tym 38,64 % nałogowo).

Badania przeprowadzone wśród 103 uczniów klas V i VI szkół podstawowych wykazały, że:

- 93,20 % ankietowanych zadeklarowało, że nigdy nie paliło papierosów,
- 89,32 % ankietowanych twierdzi, że nie piła jeszcze alkoholu,
- 95,15 % badanych nie zna w swoim środowisku osób biorących narkotyki,
- najczęściej uczniów (55,34%) spędza ok. 1-3 godz. dziennie przed komputerem,
- 18% badanych było ofiarą cyberprzemocy (wykonano film lub zdjęcie bez ich zgody),

Badania przeprowadzone wśród 124 uczniów klas VII-VIII i klas gimnazjalnych wykazały, że:

- 24,19 % ankietowanych zadeklarowało, że pali papierosy,
- spośród badanych deklarujących palenie papierosów próbę pojedynczego zapalenia papierosa ma za sobą 30 % uczniów, 3-5 razy zapaliło 10% ankietowanych, od 6 do 9 razy – 16,67%, 19 razy – 13,33%, 20 a 39 razy – 3,33 %, pozostałe 26,67% paliło 40 razy lub więcej.

- 33,33 % uczniów odpowiedziało, że pierwszy raz zapaliło na wakacjach, 53,33 % podaje „inne miejsce”,
- 59,68 % ankietowanych zadeklarowało, że nie piło jeszcze alkoholu,
- wśród młodzieży mającej za sobą inicjację alkoholową, najwięcej osób (10,48 %) wskazało wiek 15 lat jako jej początek,
- wśród osób mających inicjację alkoholową za sobą, 44% ankietowanych odpowiedziało, że pierwsza próba spożycia alkoholu miała miejsce na wakacjach,
- w przypadku częstotliwości spożywania alkoholu najwięcej uczniów (48%) deklaruje, że spożywało alkohol kilka razy w roku, 32 % deklaruje, że spożywało alkohol tylko raz,
- jako powód sięgnięcia po raz pierwszy po alkohol ankietowani zadeklarowali, iż tym powodem jest towarzystwo (66%),
- 91,94 % uczniów zadeklarowało, że nie miało jeszcze styczności z narkotykami,
- 98,39% uczniów odpowiedziało, że nie zażywało dopalaczy,
- najwięcej uczniów (51,61%) deklaruje, że spędza przed komputerem od 1 do 3 godzin dziennie,
- 22,58% ankietowanych deklaruje, że było ofiarą cyberprzemocy.
- ponad 47 % badanych nie zna organizacji ani serwisów internetowych, które udzielają pomocy w przypadku zetknięcia się z problemem cyberprzemocy.

Rozdział 3

Cele

Celem Programu w 2020 roku jest:

1. Rozpoznawanie problemów na terenie Gminy oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu.
2. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów, w tym poszerzenie oferty realizowanych programów, poszerzenie wiedzy społeczności lokalnej na temat problematyki używania alkoholu przez dzieci i młodzież, poszerzenie umiejętności rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci, poszerzenie wiedzy osób zajmujących się działaniami profilaktycznymi na temat szkodliwości alkoholu, narkotyków oraz obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.
3. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują poprzez stwarzanie warunków do prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym i dotkniętych przemocą domową oraz wyrównywanie ich szans, a także zwiększenie kompetencji osób pomagającym dzieciom i pracującym z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnień.
4. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami poprzez zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób współuzależnionych.

5. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Rozdział 4

Zadania

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin:

- 1) przyjmowanie wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe oraz zgłoszeń o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu;
- 2) podejmowanie działań w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków w celu zmotywowania ich do podjęcia leczenia poprzez indywidualne i grupowe spotkania z terapeutami;
- 3) kierowanie osób uzależnionych na badanie przez biegłego w celu wydania opinii o uzależnieniu, w tym opłacenie kosztów powołania biegłego;
- 4) kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawach dotyczących zastosowania obowiązku przymusowego poddania się leczeniu odwykowemu;
- 5) współpraca z Powiatową Policją w Wieluniu, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wierzchlesie, Zespołem Interdyscyplinarnym w Wierzchlesie, Dyrektorami Szkół Podstawowych w Wierzchlesie, rodzinnym konsultantem ds. uzależnień, Samodzielnym Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej ProVitaMed w Wieluniu w celu pomocy rodzinom, w których występuje problem uzależnień i przemocy;
- 6) rozpowszechnianie materiałów informacyjnych o możliwości uzyskania pomocy.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problem alkoholowy i problem narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- 1) współdziałanie z Policją, GOPS-em, Szkołami w zakresie realizacji „Niebieskiej Karty”;
- 2) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych z zakresu pracy z dziećmi z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;
- 3) edukacja publiczna poprzez udostępnianie ulotek, broszur, poradników, wywieszanie informacji na tablicach ogłoszeń o instytucjach świadczących określoną pomoc osobom z uzależnieniem;
- 4) wspieranie i koordynowanie prac interdyscyplinarnych zespołów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) współpraca z pracownikami socjalnymi w zakresie pomocy rodzinom z problemem uzależnień a w szczególności w zakresie monitorowania sytuacji w rodzinach, w których dochodzi do przemocy.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,

w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczy i socjoterapeutycznych:

- 1) organizowanie i prowadzenie na teren szkół i innych placówek programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w tym zakup materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć;
- 2) organizowanie w szkołach spotkań i pogadank informacyjno-edukacyjnych i psychologiczno-pedagogicznych w zależności od potrzeb zgłaszanych przez Dyrektorów szkół;
- 3) organizacja i finansowanie zakupu spektakli teatralnych z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży;
- 4) organizowanie w szkołach konkursów o tematyce antyalkoholowej i antynarkotykowej o zasięgu lokalnym mającym na celu wyrobienie postaw i zasad etyczno-moralnych,
- 5) tworzenie alternatywnych form spędzania wolnego czasu poprzez systematyczne rozwijanie działalności kulturalnej, sportowej i turystycznej;
- 6) przeprowadzenie Gminny Biegów Trzeźwości dla dzieci i młodzieży ze Szkół Podstawowych z terenu Gminy Wierzchlas;
- 7) udzielanie psychospołecznej i prawnej pomocy dla dzieci i młodzieży oraz rodzin, w których występuje problem alkoholizmu, narkomanii oraz przemocy domowej;
- 8) realizacja projektów profilaktycznych dotyczących zagadnienia przemocy rówieśniczej, a także nowych form przemocy za pośrednictwem urządzeń elektronicznych;
- 9) ułatwienie dostępności informacji na temat instytucji zajmujących się pomocą osobom dotkniętym problemem cyberprzemocy;
- 10) dofinansowanie do zdrowotnych badań profilaktycznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii:

- 1) wspieranie stowarzyszeń, które realizują zgodnie ze swoim statutem szczegółowe zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii;
- 2) wspieranie organizacji imprez integracyjno-kulturalnych oraz rekreacyjno-sportowych, których celem jest propagowanie idei trzeźwości i zdrowego stylu życia;
- 3) zakup pomocy naukowych, plansz profilaktycznych, materiałów edukacyjno-informacyjnych o tematyce profilaktycznej dla szkół, ośrodków zdrowia oraz instytucji zajmujących się profilaktyką uzależnień.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- 1) zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim;
- 2) prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ustawy przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy;

3) opiniowanie przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z uchwałami Rady Gminy Wierzchlas;

4) informowanie Wójta Gminy o zaistnieniu przesłanek uzasadniających cofnięcie uprawnionemu podmiotowi zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

6. W razie potrzeby wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

7. W razie potrzeby pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnych tych osób w wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Rozdział 5

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Członkowie Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach Komisji wynikających z realizacji Gminnego Programu otrzymują zryczałtowane diety w wysokości czterech diet pracowniczych.

Rozdział 6

Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 przeznacza się środki w wysokości 110.000 zł.

W projekcie budżetu Gminy Wierzchlas na 2020 r. zostały zabezpieczone środki w wysokości 4.000 zł z przeznaczeniem na zwalczanie narkomanii.

Środki stanowią dochód gminy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jacek Młynarczyk